

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจการปกครอง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีความสัมพันธ์กับบทบาทและหน้าที่ในการทำงาน และการนำเสนอไปปฏิบัติตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ใน 21 องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนครปฐม กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 284 คน จากกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด จำนวน 525 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yanane (สำเร็จและสุวรรณ 2536 : 112)
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2539
3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ไคสแควร์ gamma และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS/PC+

4. การวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1) ลักษณะส่วนบุคคลและการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งในองค์กรที่แตกต่างกัน จะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้สูง และมีตำแหน่งในองค์กรที่แตกต่างกัน จะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นในลักษณะที่เห็นด้วยมากกว่า

2) ลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดงบประมาณ ความเป็นอิสระในการบริหารงาน และการจัดสรรงบประมาณที่แตกต่างกัน จะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่ ขนาดงบประมาณ และความเป็นอิสระในการบริหารงานมาก และการจัดสรรงบประมาณที่ใช้จ่ายข้างมากในที่ประชุมเป็นหลัก จะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นในลักษณะที่เห็นด้วยมากกว่า

5.3 ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยพบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยเพศชายมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.4 อายุอยู่ระหว่างต่ำกว่า 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.7 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่า ป.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.7 อาชีพทำการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.9 มีรายได้ระหว่าง 80,001-160,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.9 และตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.2

2. ลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยพบว่าขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ จำนวนหมู่บ้านที่มีขนาดเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.6 ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.4 ขนาดพื้นที่ที่มีขนาดเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.8 ภาษีที่จัดเก็บได้ในปี พ.ศ.2538 ที่มีขนาดเล็กน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.0 งบประมาณพัฒนาปี พ.ศ.2538 ที่มีขนาดเล็กน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.1 กรรม

การองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการบริหารงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.4 และการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้เสียงส่วนมากในที่ประชุมเป็นหลัก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.1

3. ความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยพบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เห็นด้วยน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.9

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นตัวแปรตาม ในลักษณะความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร พบว่า เพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และขนาดจำนวนประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล (ตารางที่ 15, 16, 18, 20 และ 22)

และพบว่า ระดับการศึกษา รายได้ ขนาดจำนวนหมู่บ้าน ขนาดพื้นที่ ภาวที่จัดเก็บได้ในปี พ.ศ.2538 ความเป็นอิสระในการบริหารงาน งบประมาณพัฒนาปี พ.ศ.2538 และการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแปรตาม (ตารางที่ 17, 19, 21, 23, 24, 25, 26 และ 27)

ดังนั้น จากการศึกษาครั้งนี้ สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และขนาดจำนวนประชากรในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยลักษณะของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีประเด็นที่น่าสนใจกล่าว คือ กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศหญิงในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนน้อยมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นแล้ว พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจอยู่ในระดับสูง ดังนั้น รัฐบาลน่าที่จะให้ความสำคัญต่อบริษัทให้ผู้หญิงเข้ามาทำงานช่วยเหลือสังคมในส่วนนี้เพิ่มมากขึ้น เพราะปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงมีความรู้ความสามารถทัดเทียมกับเพศชาย ในส่วนหน่วยงานรัฐหรือเอกชนก็ยอมรับในสิทธิความเสมอภาคของเพศชายและเพศหญิงแล้ว ดังนั้น รัฐบาลควรที่จะกำหนดนโยบายหรือร่างกฎหมายให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเพื่อผลักดันให้เพศหญิงเข้ามาบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น

1.2 กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มที่มีอายุน้อย (อายุต่ำกว่า 40 ปี) มีจำนวนมากที่สุด จากผลการวิจัยพบว่ากรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มนี้ ยังมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลลักษณะที่เห็นด้วยน้อย หรือในลักษณะที่ไม่สนับสนุนต่อการกระจายอำนาจในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เพียงพอ รัฐบาลจึงควรมุ่งให้ความสำคัญในเรื่องนี้ให้มากขึ้นกับกลุ่มนี้ โดยการจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกระตุ้น และปลูกจิตสำนึกให้เห็นคุณประโยชน์ของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและพัฒนาท้องถิ่นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.3 กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพทำการเกษตรมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับเห็นมาก มีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม มีอาชีพทำการเกษตรมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ารัฐบาลมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมมากกว่าการพัฒนาทางการเกษตร ทำให้กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพทำการเกษตรเกิด

ความไม่เชื่อมั่นว่า รัฐบาลจะมีการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นอย่างจริงจัง ประกอบกับพื้นฐานทางด้านความคิดของผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตร มักจะเป็นผู้คอยโอกาสที่จะต้องให้ทางฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนอยู่ตลอดเวลา จึงไม่เกิดความรู้สึกในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง หรือพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง ดังนั้น รัฐบาลจึงน่าที่จะให้ความสนใจ ให้ความสำคัญให้ความรู้ กับผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตร ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่นอกเหนือจากทุกภาคของประเทศไทยที่มีรายได้หลักจากผลิตผลทางการเกษตรกรรมโดยการทบทวนนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

1.4 รัฐบาลควรให้การสนับสนุนในการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย แก่กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยพบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน จะมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะสนับสนุนการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่ากรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานไม่เข้าใจถึงกฎ ระเบียบในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพียงพอ หรือถูกครอบงำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงต้องได้รับการชี้แนะ หรือได้รับความแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้ความชำนาญในระเบียบ กฎเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งถ้ากรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติ ก็จะไม่กล้าปฏิบัติงานหรือกล้าตัดสินใจ เพราะอาจจะเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็นผลให้ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย รัฐบาลจึงควรนำเรื่องนี้มากำหนดแนวทางการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5 จากการวิจัยลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบล มีประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ ขนาดจำนวนประชากรที่มีขนาดเล็กจะมีความคิดเห็นสนับสนุนการกระจายอำนาจมากกว่าขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากขนาดจำนวนประชากรขนาดเล็ก ทำให้การบริหารจัดการเป็นไปแบบประชาธิปไตย มีการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข่าวสาร, ความรู้ความเข้าใจมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดจำนวนประชากรขนาดใหญ่ ที่มีคนจำนวนมาก การแสดงความคิดเห็นอาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ดังนั้น ในส่วนนโยบายของรัฐที่เน้นจำนวน

ประชากรมาก เพื่อยกฐานะให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลควรที่จะทบทวนบทบาทในส่วนนี้ เพื่อความเหมาะสมในการเพิ่มจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะทำการศึกษาในทางองเดียวกัน โดยขยายผลไปยังองค์กรอื่นที่มีรูปแบบการบริหารงานคล้ายกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ตัวแปรและรายละเอียดในการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะมีมากขึ้นและตัวแปรที่น่าสนใจควรที่จะศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่ การสื่อสาร การอพยพแรงงาน ทรัพยากรในท้องถิ่น และนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ

2.3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพียงลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาเพียงมิติเดียว การศึกษาครั้งต่อไป ควรเป็นลักษณะเชิงเปรียบเทียบระหว่างบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลกับบุคคลที่กำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารงาน นั่นคือกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลกับเจ้าหน้าที่รัฐของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือทำการวิจัยเชิงประเมิน โดยให้ประชาชนประเมินการทำงานของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล กับนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นของรัฐ จะทำให้ทราบได้ว่าการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการตอบสนองจากประชาชนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

ข้อสังเกตจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ในประเด็นที่เกี่ยวกับความมีอิสระในการบริหารงานที่พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจในลักษณะที่เห็นด้วยน้อย ทั้งนี้ อาจมีผลมาจากกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง คือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด กลับมีความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะที่เห็นด้วยน้อยมาก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นโยบายอำนาจการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐมยังไม่ประสบความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ ย่อมทราบถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นชัดเจนกว่าผู้กำหนดนโยบาย แต่ไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ หรือการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเต็มที่ ซึ่งปรากฏว่าการปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปตามแนวทางที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้

กำหนด ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้เขียนมีความเห็นว่าน่าจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นผู้ปฏิบัติ กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้กำหนดหรือควบคุมการปฏิบัติงาน โดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการทำงานของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล กับนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นของรัฐบาล เพื่อที่จะทราบว่านโยบายดังกล่าวได้รับการตอบสนองจากประชาชนในท้องถิ่นมากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้แนะนำนโยบายมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย